

Til:
Fra: Distriktskontoret for Gudbrandsdal

Dato 9.04.2014
Vår ref:

INFORMASJON OM ANSVAR OG RISIKO FOR TAP AV SAU PÅ BEITE I JERVESONEN I OPPLAND

Bakgrunn

Mattilsynet anser at tap av dyr på beite utgjør den mest alvorlige og omfattende dyrelidelsen i vårt område. Det har i en årrekke blitt søkt etter tiltak for å forebygge og begrense lidelsene. Besetninger med store tap har blitt inspisert og det er ikke noe som tyder på svikt i omsorg og stell av dyrene. Mattilsynet vurderer det slik at rovviltsituasjonen er hovedårsaken til de uakseptable beitetapene.

Stortingets rovviltforlik av 2011 ga forhåpninger om en bedret situasjon for beitedyr i tida fremover. Mattilsynet i Hedmark og Oppland konstaterer nå at det ikke har skjedd noen forbedring de siste tre årene. Mattilsynets utgangspunkt er i tråd med Stortingets vedtak av 2004 der bestandsmålene for rovvilt ble fastsatt, og rovviltforliket av 2011 der beitenæringen skal gis akseptable rammevilkår både i rovviltprioriterte og beitedyrprioriterte områder.

Ansvar

Dyreholder skal sørge for at regelverket om dyrevelferd for sau på beite i etterlevs. Både Lov om dyrevelferd og Forskrift om velferd for småfe angir at ansvaret for å sikre dyr godt tilsyn og stell ligger på dyreholder. Dyr skal beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger som blant annet skyldes skade (*inkludert rovdyrangrep*), sykdom eller parasitter.

Dersom det før beiteslipp er stor risiko for at det vil inntreffe en skadesituasjon som påfører alvorlig lidelse for et større antall dyr, plikter dyreholder å iverksette eller ta initiativ til nødvendige tiltak for å redusere risikoen.

Hvis det ikke finnes slike tiltak som har dokumenterbar effekt, skal dyrene fjernes fra beiteområdet. Det er i strid med dyrevelferdsregelverket å holde dyr på beite der det forventes høy risiko for dyrelidelse.

Mattilsynets myndighet

Mattilsynet skal føre tilsyn med regelverksetterlevelse og ta i bruk hensiktsmessige virkemidler når det avdekkes forhold som ikke er i samsvar med dyrevelferdsregelverket.

Mattilsynet vurderer det slik at det er uakseptabelt dyrevelferdsmessig sett der beitetap på besetningsnivå er over 10 % i snitt de siste 3 årene. Dyr skal normalt ikke slippes i slike områder uten at effektive risikoreduserende tiltak iverksettes.

Hvis slike tiltak ikke blir satt inn, eller tiltakene ikke har ønsket effekt, kan det bli pålegg om beiterestriksjoner. Beiterestriksjoner er siste utvei etter at andre alternativer er vurdert. Kommunen og Fylkesmannen vil i slike situasjoner bli informert.

Forebyggende tiltak

For å gi dyreholder og andre instanser nødvendig tid til å planlegge og gjennomføre ytterligere risikoreduserende tiltak, vil informasjon om at beiterestriksjoner vurderes som regel bli gitt ett år før vedtak fattes. Resultatene fra siste beitesesong legges til grunn for videre saksbehandling.

Det henstilles til beitelagene å påvirke sine medlemmer slik at de iverksetter tiltak for å redusere beitetapene. Dette vil kunne forhindre at beiterestriksjoner blir iverksatt.

Saksbehandling

Eventuelle tiltak som beiterestriksjoner i hele eller deler av neste beitesesong, blir varslet i god tid før lammingsesongen 2015. Dyreeier får anledning til å uttale seg før endelig vedtak fattes. Det er fastsatt bestemmelser om økonomisk kompensasjon til dyreeiere som får beiterestriksjoner som følge av fare for rovviltangrep.

Annen informasjon

Siste reviderte forvaltningsplan for rovvilt i region 3 Oppland trådte i kraft i 2012. Oppland er delt i tre områder. Beiteprioritert område, forvaltningssone for jerv (rød) og forvaltningssone for gaupe (grønn).



Oppland er Norges nest største sauefylke med 246 000 dyr på utmarksbeite i 2013.

Gudbrandsdalen har ca. 63 % av sauen i Oppland og er delt i to forvaltningsområder.

Beiteprioritert område for kommunene i Sør- og Midt Gudbrandsdal.

Forvaltningssone for jerv som dekker fire hele kommuner og deler av fire kommuner. Bestandsmål: 4 årlige ynglinger.

Gudbrandsdalsregionen er beitedyrprioritert med hensyn til gaupe, bjørn og ulv.

Antall dyreholdere i forvaltningssona for jerv er knappe 300. Ca. 60 000 sau slippes årlig på utmarksbeite i dette området.

21 dyreholdere med beitetap på over 10 % i 2013 og gjennomsnittstap de siste 3 årene på over 10%, mottar eget brev fra Mattilsynet.

Kontaktperson: Øivind Gaden, Distriktssjef. Telefon 900 79075.